

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України», що потребують суцільної санітарної рубки

19 червня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 11866/40.1.11-2025 від 06.06.2025 року «Щодо обстеження лісових насаджень», відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами) та наказу від 11.06.2025 № 845/40.1.11 «Про утворення комісії з обстеження насаджень», комісією в складі: начальника відділу та головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Сергія СІРИКА, представника Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, заступник селищного голови Словечанської сільської ради з питань діяльності виконавчих органів влади Василя КАРАЩУКА, провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Віктора КАНІВЦЯ, інженера лісопатолога II категорії ДСЛП «Київлісозахист» Валерія ГУТНІКОВА, інженера охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Дмитра КЛЕЩА, лісничого Можарівського лісництва Олександр ЄФИМОВА, лісничого Нагорянського лісництва Андрія КУПРІЙЧУКА проведено лісопатологічне обстеження насаджень на території Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують суцільної санітарної рубки (далі - ССР) в 2025 році.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Нагорянське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 30, вид. 28, площа 2,1 га., склад 10СЗ(76)+БП+СЗ(90), вік 76 років, повнота 0,80, бонітет 1, ТЛУ-В2ДС. На ділянці (2), у західній частині виділу на площі 1,2 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 30, вид. 32, площа 3,5 га., склад 9СЗ1БП, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ-А2С. На ділянці (4), у центральній частині виділу на площі 1,2 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 33, вид. 2, площа 7,2 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ-А2С. На ділянці (5), у центральній частині виділу на площі 2,7 га,

спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 33, вид. 16, площа 3,3 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 33, вид. 18, площа 3,9 га., склад 10СЗ+БП, вік 76 років, повнота 0,70, бонітет 3, ТЛУ-А2С. На всій площі виділу спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 56, вид. 8, площа 4,9 га., склад 10СЗ+БП, вік 53 роки, повнота 0,70, бонітет 1А, ТЛУ-С2ГДС. На ділянці (1), у північній частині виділу на площі 3,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 56, вид. 9, площа 5,8 га., склад 7СЗ3БП+ДЗ+ОС+ГЗ, вік 61 рік, повнота 0,70, бонітет 2, ТЛУ-ВЗДС. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 0,2 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 56, вид. 20, площа 4,6 га., склад 10СЗ+БП+ОС, вік 68 років, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ-В2ДС. На всій площі виділу спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 56, вид. 30, площа 1,5 га., склад 9СЗ(71)1БП+СЗ(101), вік 71 рік, повнота 0,60, бонітет 1, ТЛУ-В2ДС. На всій площі виділу спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані ділянки Нагорянського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу № 54 від 17.04.2020 р.

Можарівське лісництво **Категорія захисності – експлуатаційні ліси**

Кв. 10, вид. 28, площа 4,7 га., склад 7СЗ(61)3СЗ(61)+БП, вік 61 рік, повнота 0,80, бонітет 1, ТЛУ-В2ДС. На ділянці (2), у західній частині виділу на площі 2,5 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 46, вид. 4, площа 27,3 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В2ДС. На ділянці (6), у переважній частині виділу на площі 19,4 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані ділянки Можарівського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу № 53 від 17.04.2020 р.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану насаджень в Можарівському та Нагорянському лісництві є пошкодження пожежами в першій половині 2020 році сильного та дуже сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) - суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев

до зони тонкої кори, а обвуглення зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра. На деревах сосни хвоя відсутня. Деревя сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: синя соснова златка, сірий довговусий вусач, шести зубий короїд тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-зеленого кольору внаслідок минулорічного додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 3 шт. до 5 шт. на 1 квадратний метр. Деревя інших лісотвірних порід (Бп, Дз, Ос) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників та вражені трутовиком. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори. На деревах листяних порід в межах обвуглення стовбурів наявні плоді тіла грибів сапрофітів.

Деревя сосни, берези, дуба та осики мають зовнішню або внутрішню стовбурову гниль, відбувається вітровал через згнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовими пожежами є висока імовірність відпаду та створення захаращеності.

Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Причиною погіршення санітарного стану інших насаджень є пошкодження стовбуровими шкідниками – дерев сосни синьою сосною златкою, великим і малим сосновими лубоїдами, сосновими вусачами: внаслідок зменшення стійкості до шкідників відбулося всихання соснових насаджень, основною причиною якого є розповсюдження та розмноження стовбурових шкідників, які в свою чергу, є носіями збудників офіостомових грибів. Осередки стовбурових шкідників сильного ступеню. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, деревя відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні). Під деревами спостерігаються «стрижені» пагони світло-зеленого кольору внаслідок минулорічного додаткового живлення соснових лубоїдів в кількості від 1 шт. до 2 шт. на 1 квадратний метр. Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні деревя I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Комісія визначила загиблі та розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Санітарних правил в лісах України на таких площах:

Нагорянське лісництво

кв.30, вид. 28, ділянка (2) – 1,2 га;

кв.30, вид. 32, ділянка (4) – 1,2 га;

кв.33, вид. 2, ділянка (5) – 2,7 га;
кв.33, вид. 16 ділянка (-) – 3,3 га;
кв.33, вид. 18 ділянка (-) – 3,9 га;
кв.56, вид. 8, ділянка (1) – 3,7 га;

кв.56, вид. 9, ділянка (1) – 0,2 га;
кв.56, вид. 20 ділянка (-) – 4,6 га;
кв.56, вид. 30 ділянка (-) – 1,5 га.

Разом по лісництву: 22,3 га.

Можарівське лісництво

кв.10, вид. 28, ділянка (2) – 2,5 га;
кв.46, вид. 4, ділянка (6) – 19,4 га;

Разом по лісництву: 21,9 га.

Всього обстежена площа по даному надлісництву складає **44,2 га**.

Вищенаведені ділянки загальною площею **44,2 га** пройдені процедурою відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та отримано Висновок з оцінки впливу на довкілля № 21/01-20227119690/1 від 11.11.2022 року.

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 15, 17, 27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вищевказані ділянки під ССР провести згідно діючих Санітарних правил в лісах України, вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-20227119690/1 від 11.11.2022 року.

Підставою здійснення рубок є належність дерев до сухостійних, відмираючих або дуже ослаблених внаслідок пошкодження пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха.

ССР провести в 2025 році з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ССР – II квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі **44,2 га** восени 2025 року та навесні 2026 року.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослиних умов.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників і хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Підписи членів комісії:

Сергій СІРИК
Василь КАРАЩУК
Володимир БАШИНСЬКИЙ
Віктор КАНІВЕЦЬ
Валерій ГУТНІКОВ
Дмитро КЛЕЩ
Олександр ЄФИМОВ
Андрій КУПРІЙЧУК